

Bielefeld: de stad die niet bestaat

Achtergrond - 11 oktober 2022 - Auteur: Tim de Boer

Wie over de A30 richting Berlijn rijdt, passeert direct na de stad Osnabrück de afslag naar een plaats die Bielefeld heet, althans volgens het verkeersbord. Al bijna dertig jaar gaat in Duitsland de theorie rond dat Bielefeld niet bestaat. Zelfs Angela Merkel heeft in 2012 het bestaan van de stad in twijfel getrokken. Wat schuilt er achter 'het Bielefeld-complot'?

Ken je iemand uit Bielefeld? Ben je wel eens in Bielefeld geweest? Ken je iemand die wel eens in Bielefeld is geweest? Waarschijnlijk niet. Deze vragen vormen de basis van wat in Duitsland bekend is geworden als de *Bielefeld-Verschwörung*, een complottheorie die beweert dat de Noordrijn-Westfaalse stad niet bestaat. Dat de stad wel op kaarten, verkeersborden en nieuwswebsites staat is omdat 'zij' willen dat je denkt dat de plaats wel bestaat. Wie 'zij' zijn is niet precies bekend. Sommigen beweren dat het geheime diensten zijn, anderen dat het buitenaardse wezens zijn die hun ruimteschip in de lokale universiteit hebben verstoep.

Op 11 oktober 2022 is het de Dag van de Duitse taal. Dit jaar is het thema reizen.

De theorie is ontstaan op een studentenfeest in Kiel in 1994. Toen een van de aanwezige studenten opmerkte dat hij uit Bielefeld kwam reageerde een medestudent met 'Dat bestaat toch helemaal niet!'. Andere aanwezige studenten kwamen erachter dat geen van hen ooit in de stad was geweest. Daarbij kwam dat de Autobahn richting Bielefeld in 1993 voor onderhoud afgesloten was geweest. Dit alles was voor student Achim Held genoeg om het bestaan van de stad in twijfel te trekken. Hij deed dit door [zijn theorie](#) te plaatsen op een Duitse usenetgroep. Dit waren vroege internetfora waar veel complottheorieën op te lezen waren. De *Bielefeld-Verschwörung* was door Held bedoeld als persiflage op deze theorieën, maar ging al gauw een eigen leven leiden.

Toen Held in 1996 een echte website over de complottheorie maakte, verspreidde de theorie zich snel en begonnen steeds meer Duitsers bij wijze van *running gag* het bestaan van de stad in twijfel te trekken. Er verschenen verschillende boeken, theatershows en films over de theorie, waaronder een thriller getiteld [Die Bielefeld Verschwörung](#), waarin Achim Held ook zelf een rol speelt. In 2012 trok

toenmalig kanselier Merkel het bestaan van de stad in twijfel tijdens een speech in de Berlijnse *Akademie der Künste*. Zij sprak over een bezoek aan Bielefeld met de toevoeging *...so es denn existiert* (als dit al bestaat), tot grote hilariteit van de gasten.

Het stadsbestuur kon de humor van de grap wel inzien, en maakte graag gebruik van alle publiciteit voor de toch wat slaperige provinciestad. Het 800-jarig jubileum van de stad in 2014 werd gevierd onder het motto *Das gibt's doch gar nicht*. Met het 25-jarig jubileum van de grap in 2019 loofde *Stadtmarketing Bielefeld* onder de noemer [Die Bielefeldmillion](#) een miljoen euro uit aan degene die met een foto definitief kon bewijzen dat de stad niet bestaat. De marketingcampagne ging viraal en duizenden mensen stuurden met de hashtag [#Bielefeldmillion](#) een foto in. Volgens het marketingbureau kon geen van de inzendingen het niet-bestaan van de stad definitief bewijzen. *Stadtmarketing Bielefeld* verklaarde hiermee de theorie voor 'beëindigd'. Bij een ceremonie op 17 september 2019 onthulden de burgemeester van Bielefeld en Achim Held in het centrum van de stad een gedenksteen voor het einde van de theorie met het opschrift *Bielefeld-Verschwörung 1994-2019 - Die gibt's doch gar nicht*.

Wil je toch een keer met eigen ogen zien of Bielefeld bestaat of niet, vergeet dan niet een bezoek te brengen aan [kasteel Sparrenberg](#), de [botanische tuin](#) of de [Kunsthalle Bielefeld](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/51647/bielefeld-de-stad-die-niet-bestaat>